طرح دوره درس مراقبت جامع پرستاری در بخش مراقبت ویژه تنفس

دوره کارشناسی پرستاری

دانشکده پرستاری و مامایی

نام درس : مراقبت جامع پرستاری در بخش مراقبت ویژه تنفس	تعداد واحد : یک واحد(نظری)
رشته / مقطع : کارشناسی پرستاری	مدت ارائه درس : ۱۶ساعت
پیش نیاز : پرستاری بزرگسالان/سالمندان ۱ تا ۳	

مدرسان : دکتر فرنوش رشوند

مسئول درس: دکتر فرنوش رشوند

f.rashvand@qums.ac.ir , n.rashvand@yahoo.com +28 3333 8034(ext. 3564)

Qazvin University
Of Medical Sciences

فرم برنامه درسی (Course Plan)

دانشکده پرستاری مامایی

نام درس: مراقبت جامع پرستاری در بخش مراقبت ویژه تنفس	تعداد واحد: ۱واحد(۸ جلسه)
مقطع : کارشناسی	مدت زمان ارائه درس: ۲ ساعت
پیش نیاز: پرستاری بزرگسالان/سالمندان ۱ تا ۳	
مدرس: دکتر فرنوش رشوند	

هدف کلی درس:

آشنا کردن دانشجویان با مفهوم مراقبت جامع پرستاری در بخش مراقبت ویژه تنفس و چگونگی مراقبت از بیمار بستری در General ICU با استفاده ازالگوی فرایند پرستاری جهت ایجاد پایه دانش نظری و چهار چوبی برای تفکر انتقادی در جهت ایفای نقش حرفه ای در عرصه بالین.

عناوین کلی این درس شامل موارد زیر می باشد:

۱) تاریخچه پیدایش بخش های ویژه، خصوصیات فیزیکی، خصوصیات پرسنل شاغل در بخش و عوامل موثر بر سلامت پرسنل، طبقه بندی ICU و نیاز های مراقبتی بیمار بستری در بخش ICU و اصول مراقبت روزانه از بیماران بستری (مطابق با رویکرد SDH)

۲) میکروآناتومی و میکروفیزیولوژی سیستم تنفسی، اصول و مفاهیم مکانیک تهویه و تنفس، ارتباطات تهویه پرفیوژن و انتقال گاز، مانیتورینگ تنفسی کنارتخت(پالس اکسی متری، کاپنوگرافی) و کاربرد آن در تهویه مکانیکی

۳) اختلالات اسید و باز و تفسیر گاز های خون شریانی و نحوه انجام آن

٤) مرورمفهوم هایپوکسی، هایپوکسمی روش های اکسیژن درمانی در بخش مراقبت ویژه و مراقبت های آن

٥) علل و پاتوفیزیولوژی و علائم و درمان و مراقبت از بیمار با نارسایی حاد تنفسی و سندرم زجر تنفسی بزرگسالان

٦) انواع راه های هوایی مصنوعی (ایروی ، لوله تراشه، تراکئوستومی) و مراقبت های مربوطه در مددجو و مددجوی سالمند با پیشگیری از بروز عوارض آن (مطابق با مرجعیت سالمندی)

۷) تهویه مکانیکی(انواع مد ها، تنظیمات پایه و آلارم ها)، عوارض تهویه مکانیکی، جداسازی از تهویه مکانیکی و مراقبت پرستاری مربوطه

۸) مراقبت های بیمار تحت تهویه مکانیکی(بررسی و شناخت بیمار، تغذیه، درد، بی قراری و دلیریوم، مراقبت از سیستم گوارشی، عصبی، کلیوی، پوست، دهان، چشم، اختلالات آب و الکترولیت هاو ..) در مددجو و مددجوی سالمند و پیشگیری از بروز عوارض مربوطه(مطابق با مرجعیت سالمندی)

اهداف کلی و اختصاصی:

- **آشنایی دانشجویان با تاریخچه پیدایش بخش های ویژه، خصوصیات فیزیکی، خصوصیات پرسنل شاغل در بخش و عوامل موثر بر سلامت پرسنل ،طبقه بندی ICU و نیاز های مراقبتی بیمار بستری در بخش ICU و اصول مراقبت روزانه از بیماران بستری**

دانشجویان پس از پایان درس قادر باشند:

- **عوامل موثر در ایجاد و گسترش بخش های ویژه ر ا توضیح دهند**
- **خصوصیات فیزیکی بخش ICU را توضیح دهد**
- **ویژه گی های پرسنل بخش ICU و عوامل موثر بر سلامت پرسنل را نام ببرد**
- **دلایل موثر در بستری شدن بیمار در بخش را نام ببرد**
- **طبقه بندی بخش های ویژه را بر اساس سن بیماران توضیح دهد**
- **نیاز های مراقبتی بیماران بستری در بخش را بر اساس سیستم های مختلف بدن توضیح دهد**
- **شایعترین عوارض بستری بودن در بخش ICU را نام ببرد.**
- **اصول مراقبت روزانه از بیماران بستری را در درقالب فرآیند پرستاری توضیح دهد**
- **اصول کنترل عفونت در بیماران بستری در بخش ویژه را شرح دهد.**

رفرنس: شیری ح و نیکروان م. اصول مراقبتهای ویژه در.ICU.CCUدیالیز. (تجدید نظر دوم). تهران: حیدری(کتاب پزشکی)؛ آخرین ویرایش(مبحث ICU).

- **آشنایی دانشجویان با میکروآناتومی و میکروفیزیولوژی سیستم تنفسی، اصول و مفاهیم مکانیک تهویه و تنفس، ارتباطات تهویه پرفیوژن و انتقال گاز، مانیتورینگ تنفسی کنارتخت(پالس اکسی متری، کاپنوگرافی) و کاربرد آن در تهویه مکانیکی**

دانشجویان پس از پایان درس قادر باشند:

- **قسمت های مختلف سیستم تنفسی فوقانی را نام ببرد**
- **قسمت های مختلف سیستم تنفسی تحتانی را نام ببرد**
- **عوامل موثر بر تهویه ریوی را نام ببرد**
- **ظرفیت های ریوی و حجم های ریوی را با مقایسه کند**
- **عوامل تاثیر گذار بر تهویه و پرفیوژن گازها را در خون توضیح دهد**
- **نحوه انتقال اکسیژن در خون را شرح دهد**
- **نحوه انتقال دی اکسید کربن در خون را شرح دهد**
- **منجنی انفکاک اکسیژن از همو گلوبین را توضیح دهد**
- **تاثیر اسیدوز و آلکالوز را بر منحنی با هم مقایسه کند**
- **فرایند مکانیکی تهویه ریوی و عوامل موثر بر آن را به اختصار شرح دهد.**
- **عوامل موثر بر کسر تهویه به پرفیوژن را بازگو نموده و تبعات ناشی از آن بر سیستم های حیاتی(سیستم عصبی،قلبی-عروقی و کلیه هاو ...)را بیان نماید**

رفرنس: شیری ح و نیکروان م. اصول مراقبتهای ویژه در.ICU.CCUدیالیز. (تجدید نظر دوم). تهران: حیدری(کتاب پزشکی)؛ آخرین ویرایش (مبحث ICU).

- **اختلالات اسید و باز و تفسیر گاز های خون شریانی و نحوه انجام آن**

دانشجویان پس از پایان درس قادر باشند:

- **مفهوم PH و تغییرات آن را توضیح دهند**
- **مکانیزم های فیزیو لوژیک موثر در تنظیم تعادل اسید و باز را شرح دهند**
- **مقادیر طبیعی هر یک از پارامتر های موجود در برگه ABG را توضیح دهد**
- **نحوه خون گیری شریانی و عوارض آن را توضیح دهد**
- **بر اساس نتایج گاز های خون شریانی نوع اختلال موجود را تشخیص دهد**

رفرنس: عسگری م ر، سلیمانی ح. کتاب مرجع مراقبت پرستاری ویژه. تهران، بشری و تحفه، آخرین ویرایش. (مبحث ICU).

- **مرورمفهوم هایپوکسی، هایپوکسمی روش های اکسیژن درمانی در بخش مراقبت ویژه و مراقبت های آن**

دانشجویان پس از پایان درس قادر باشند:

- **هایپوکسی و هایپوکسمی را تعریف کند.**
- **اهداف و موارد استفاده اکسیژن درمانی را بنویسد.**
- **عوارض اکسیژن درمانی و روش های پیشگیری از عوارض را شرح دهد.**
- **روش های تجویز اکسیژن را به تفکیک نام ببرد.**
- **مزایا و معایب روش های تجویز اکسیژن را توضیح دهد.**
- **مراقبت های پرستاری را در انواع روش های تجویز اکسیژن توضیح دهد.**

رفرنس: عسگری م ر، سلیمانی ح. کتاب مرجع مراقبت پرستاری ویژه. تهران، بشری و تحفه، آخرین ویرایش. (مبحث ICU).

- **علل و پاتوفیزیولوژی و علائم و درمان و مراقبت از بیمار با نارسایی حاد تنفسی و سندرم زجر تنفسی بزرگسالان**

دانشجویان پس از پایان درس قادر باشند:

- **پاتوفیزیولوژی نارسایی حاد تنفسی و سندرم زجر تنفسی بزرگسالان را شرح دهند**
  - **علائم بالینی بیماری را توضیح دهند**
  - **مراحل بیماری و تغییرات پاتوفیزیو لوژیک مربوط به هر مرحله را شرح دهند**
  - **-درمان بیماری را بر اساس یافته های جدید توضیح دهند**
  - **مراقبت های پرستاری از بیمار را براساس فرایند پرستاری توضیح دهند**

رفرنس: شیری ح و نیکروان م. اصول مراقبتهای ویژه در.ICU.CCUدیالیز. (تجدید نظر دوم). تهران: حیدری(کتاب پزشکی)؛ آخرین ویرایش(مبحث ICU).

- **انواع راه های هوایی مصنوعی (ایروی ، لوله تراشه، تراکئوستومی) و مراقبت های مربوطه در مددجو و مددجوی سالمند با پیشگیری از بروز عوارض آن (مطابق با مرجعیت سالمندی)**

دانشجویان پس از پایان درس قادر باشند:

- **ا هداف کار برد راه های مصنوعی راه نام ببرد**
- **موارد استفاده مزایا و معایب هریک از راه های هوایی مصنوعی را مقایسه کند**

- **نحوه مراقبت از لوله تراشه را شرح دهد**
- **عوارض راه های هوایی مصنوعی در مددجو و مددجوی سالمند را به تفکیک هرکدام بیان کند**
- **عوارض مربوط به کاف لوله تراشه را بیان کند**
- **اهداف استفاده از لوله تراکئوستومی را نام ببرد**
- **نحوه خارج ساختن لوله تراشه را بیان کند**

رفرنس: عسگری م ر، سلیمانی ح. کتاب مرجع مراقبت پرستاری ویژه. تهران، بشری و تحفه، آخرین ویرایش. (مبحث ICU).

- **تهویه مکانیکی(انواع مد ها، تنظیمات پایه و آلارم ها)، عوارض تهویه مکانیکی، جداسازی از تهویه مکانیکی و مراقبت پرستاری مربوطهدانشجویان پس از پایان درس قادر باشند:**
  - **علل نیاز به تهویه مکانیکی را نام ببرد**
  - **مزایا و معایب ونتیلاتور های فشار منفی را شرح دهد**
  - **ونتیلاتور های فشار مثبت را بر اساس عملکرد طبقه بندی کند**
  - **انواع الگو های تنفسی را با رسم شکل توضیح دهد**
  - **انواع طرح های موج دمی را با رسم شکل توضیح دهد**
  - **موارد استفاده از peep و عوارض مربوطه را نام ببرد**
  - **تنظیم ونتیلاتور را بر اساس نیاز بیمار و نتایج گاز های خون شریانی را توضیح دهد**
  - **عوارض ناشی از ونتیلاسیون مکانیکی را نام ببرد**
  - **مراحل جدا سازی بیما ر از ونتیلاتور را توضیح دهد**
  - **علائم نشان دهنده عدم تحمل جدا سازی را شرح دهد**
  - **علل جنگ بیمار با ونتیلاتور را نام ببرد**
  - **مراقبت های پرستاری از بیمار تحت ونتیلاسیون مکانیکی را بر اساس فرایند پرستاری توضیح دهد.**
  - **چگونگی اداره بیمار در موارد فعال شدن سیستم آلارم های دستگاه تهویه مکانیکی را توضیح دهد.**
  - **معیارهای شروع روند جداسازی از تهویه مکانیکی را بر شمرد.**
  - **روش های مختلف جداسازی از تهویه مکانیکی را بیان نماید.**
  - **علائم و نشانه های عدم تحمل جداسازی و چگونگی مراقبت از بیمار حین جداسازی را شرح دهد.**

رفرنس: عسگری م ر، سلیمانی ح. کتاب مرجع مراقبت پرستاری ویژه. تهران، بشری و تحفه، آخرین ویرایش. (مبحث ICU).

- **مراقبت های بیمار تحت تهویه مکانیکی(بررسی و شناخت بیمار، تغذیه، درد، بی قراری و دلیریوم، مراقبت از سیستم گوارشی، عصبی، کلیوی، پوست، دهان، چشم، اختلالات آب و الکترولیت هاو ..) در مددجو و مددجوی سالمند و پیشگیری از بروز عوارض مربوطه(مطابق با مرجعیت سالمندی)**

دانشجویان پس از پایان درس قادر باشند:

- **مراقبت های پرستاری از بیمار تحت ونتیلاسیون مکانیکی را بر اساس فرایند پرستاری توضیح دهد.**
- **عوارض ناشی از ونتیلاسیون مکانیکی را نام ببرد .**

- مراقبت های پرستاری از بیمار بیهوش جوان و سالمند را بر اساس فرایند پرستاری توضیح دهد.

رفرنس: عسگری م ر، سلیمانی ح. کتاب مرجع مراقبت پرستاری ویژه. تهران، بشری و تحفه، آخرین ویرایش. (مبحث ICU).

روش آموزش

امکانات موجود در سامانه مجازی، بحث، نمایش فیلم، Case-Based Discussion، PBL،مسئله گشایی با بهره گیری از Evidence-Based Nursing

شرایط اجراء

❖ امکانات آموزشی بخش

امکانات موجود در سامانه مجازی و بر حسب نیاز اسلاید پروژکتور ، ویدوئو پروژکتور تخته کلاسی، فیلم، اسلاید، مانکن

❖ آموزش دهنده

دکتر فرنوش رشوند

منابع اصلی درسی

- عسگری م ر، سلیمانی ح. کتاب مرجع مراقبت پرستاری ویژه. تهران، بشری و تحفه، آخرین ویرایش (رفرنس اصلی).
- شیری ح و نیکروان م. اصول مراقبتهای ویژه در.ICU.CCUدیالیز. (تجدید نظر دوم). تهران: حیدری(کتاب پزشکی)؛ آخرین ویرایش(رفرنس اصلی)
- برونر و سودارت. پرستاری بیماری های سیستم تنفس، قلب و گردش خون، عصبی، مایعات و الکترولیت . انتشارات کتب پزشکی آخرین ویرایش
- Urden LD, Stacy KM, Lough ME. Critical Care Nursing. 8th ed, St. Louis, Elsevier, Last Edition.
- Brunner and Sunddarth's text Book OF Medical Surgical nursing (Last Edition).
- Miller's Anesthesi, Michael A. Gropper Text book of Critical Care (Last Edition).

روش ارزشیابی:

- پرسش در هر جلسه
- ارائه سمینار در باره مراقبت از یک case واقعی مبتلا به اختلالات تنفسی با بهره گیری از چهارچوب Nursing Process

- **آزمون کوتاه در هر جلسه(کوتاه پاسخ برای کیس معرفی شده)**
- **میان ترم (پرسش های چندگزینه ای، تشریحی و کوتاه پاسخ برای کیس معرفی شده)**
- **پایان ترم (پرسش های چندگزینه ای، تشریحی و کوتاه پاسخ برای کیس معرفی شده)**
- **تکالیف محول شده در سامانه مجازی**
- **حضور مرتب و فعال**
- **رعایت مقررات**

مقررات درس وانتظارات از دانشجو:

- **مطالعه اصطلاحات مربوط به هر درس قبل از جلسه درس**
- **مطالعه خلاصه هر درس قبل از جلسه بعدی**
- **شرکت در بحث های گروهی کلاس با استناد بر مطالعات**
- **انجام تکالیف محوله آموزشی در هر جلسه**

جلسه	رئوس مطالب	روش تدریس			امکانات مورد نیاز	تکالیف/ آزمون ها	منابع	**مدرس**
		آفلاین	آنلاین	حضوری				
اول	تاریخچه پیدایش بخش های ویژه، خصوصیات فیزیکی، خصوصیات پرسنل شاغل در			✓	امکانات موجود در سامانه مجازی و بر حسب نیاز	- پرسش در هر جلسه	- عسگری م ر، سلیمانی ح. کتاب مرجع مراقبت	فرنوش رشوند

	بخش عوامل موثر بر سالامت پرسنل،طبقه بندی ICU و نیاز های مراقبتی بیمار بستری در بخش ICU و اصول مراقبت روزانه از بیماران بستری				اسلاید پروژکتور ، ویدوئو پروژکتور تخته کلاسی، فیلم، اسلاید، مانکن	– ارائه سمینار در باره مراقبت از یک case واقعی مبتلا به اختلالات تنفسی با بهره گیری از چهارچوب Nursing Process – آزمون کوتاه در هر جلسه(کوتاه پاسخ برای کیس معرفی شده) – میان ترم (پرسش های چندگزینه ای، تشریحی و کوتاه پاسخ برای کیس معرفی شده) – پایان ترم (پرسش های چندگزینه ای، تشریحی و کوتاه پاسخ برای کیس معرفی شده) – تکالیف محول شده در سامانه مجازی – حضور مرتب و فعال – رعایت مقررات – مطالعه اصطلاحات مربوط به هر درس قبل از جلسه درس – مطالعه خلاصه هر درس قبل از جلسه بعدی – شرکت در بحث های گروهی کلاس با استناد بر مطالعات – انجام تکالیف محوله آموزشی در هر جلسه	پرستاری ویژه. تهران، بشری و تحفه، آخرین ویرایش (رفرنس اصلی). – شیری ح و نیکروان م. اصول مراقبتهای ویژه در.ICU.CCUدیالیز. (تجدید نظر دوم). تهران: حیدری(کتاب پزشکی)؛ آخرین ویرایش (رفرنس اصلی)	
دوم	میکروآناتومی و میکروفیزیولوژی سیستم تنفسی، اصول و مفاهیم مکانیک تهویه و تنفس، ارتباطات تهویه پرفیوژن و انتقال گاز، مانیتورینگ تنفسی کنارتخت(پالس اکسی متری، کاپنوگرافی) و کاربرد آن در تهویه مکانیکی			✓				
سوم	اختلالات اسید و باز و تفسیر گاز های خون شریانی و نحوه انجام آن			✓				
چهارم	مرورمفهوم هایپوکسی، هایپوکسمی روش های اکسیژن درمانی در بخش مراقبت ویژه و مراقبت های آن			✓				
پنجم	علل و پاتوفیزیولوژی و علائم و درمان و مراقبت از بیمار با نارسایی حاد تنفسی و سندرم زجر تنفسی بزرگسالان			✓				
ششم	انواع راه های هوایی مصنوعی (ایروی ، لوله تراشه، تراکئوستومی) و مراقبت های مربوطه در مددجو و مددجوی سالمند با پیشگیری از بروز عوارض آن (مطابق با مرجعیت سالمندی)			✓				
هفتم	تهویه مکانیکی(انواع مد ها، تنظیمات پایه و آلارم ها)، عوارض تهویه مکانیکی، جداسازی از تهویه مکانیکی و مراقبت پرستاری مربوطه			✓				
هشتم	مراقبت های بیمار تحت تهویه مکانیکی(بررسی و شناخت بیمار، تغذیه، درد، بی قراری و دلیریوم، مراقبت از سیستم گوارشی، عصبی، کلیوی، پوست، دهان، چشم، اختلالات آب و الکترولیت هاو ..) در مددجو و مددجوی سالمند و پیشگیری از بروز عوارض مربوطه(مطابق با مرجعیت سالمندی)			✓				

جدول زمانبدی کلاس(خلاصه)

جلسات	مبحث	مدرس
اول	**تاریخچه پیدایش بخش های ویژه، خصوصیات فیزیکی، خصوصیات پرسنل شاغل در بخش و عوامل موثر بر سالامت پرسنل(SDH)،طبقه بندی ICU و نیاز های مراقبتی بیمار**	**فرنوش رشوند**

	بستری در بخش ICU و اصول مراقبت روزانه از بیماران بستری	
دوم	میکروآناتومی و میکروفیزیولوژی سیستم تنفسی، اصول و مفاهیم مکانیک تهویه و تنفس، ارتباطات تهویه پرفیوژن و انتقال گاز، مانیتورینگ تنفسی کنارتخت(پالس اکسی متری، کاپنوگرافی) و کاربرد آن در تهویه مکانیکی	فرنوش رشوند
سوم	اختلالات اسید و باز و تفسیر گاز های خون شریانی و نحوه انجام آن	فرنوش رشوند
چهارم	مرورمفهوم هایپوکسی، هایپوکسمی روش های اکسیژن درمانی در بخش مراقبت ویژه و مراقبت های آن	فرنوش رشوند
پنجم	علل و پاتوفیزیولوژی و علائم و درمان و مراقبت از بیمار با نارسایی حاد تنفسی و سندرم زجر تنفسی بزرگسالان	فرنوش رشوند
ششم	انواع راه های هوایی مصنوعی (ایروی ، لوله تراشه، تراکئوستومی) و مراقبت های مربوطه در مددجو و مددجوی سالمند با پیشگیری از بروز عوارض آن (مطابق با مرجعیت سالمندی)	فرنوش رشوند
هفتم	تهویه مکانیکی(انواع مد ها، تنظیمات پایه و آلارم ها)، عوارض تهویه مکانیکی، جداسازی از تهویه مکانیکی و مراقبت پرستاری مربوطه	فرنوش رشوند
هشتم	مراقبت های بیمار تحت تهویه مکانیکی(بررسی و شناخت بیمار، تغذیه، درد، بی قراری و دلیریوم، مراقبت از سیستم گوارشی، عصبی، کلیوی، پوست، دهان، چشم، اختلالات آب و الکترولیت هاو ..) در مددجو و مددجوی سالمند و پیشگیری از بروز عوارض مربوطه(مطابق با مرجعیت سالمندی)	فرنوش رشوند